

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ**
Навчально-науковий інститут права

08-04-07S

СИЛАБУС		SYLLABUS	
Теорія та методологія журналістики		Theory and methodology of journalism	
Шифр за ОП	ОК 01	Code in Degree Programme	
Освітній рівень: магістерський (другий)		Educational level: master's (second)	
Галузь знань Журналістика	06	Field of Knowledge Journalism	
Спеціальність Журналістика	061	Field of Study Journalism	
Освітня програма: Медіаправо та медіабезпека		Degree Programme: Media Law and Media Security	

Силабус навчальної дисципліни «Теорія та методологія журналістики» для здобувачів вищої освіти ступеня «магістр», які навчаються за освітньо-професійною програмою Медіаправо та медіабезпека, спеціальності 061 Журналістика
Рівне. НУВГП. 2024. 13 стор.

ОП на сайті університету: <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/30396>

Розробники силабусу:

Мітчук Ольга Андріївна, д. н. соц. ком., професор, професор кафедри інформаційного права та юридичної журналістики;

Тарасюк Дмитро Володимирович, заслужений журналіст України, доцент кафедри інформаційного права та юридичної журналістики.

Силабус схвалений на засіданні кафедри інформаційного права та юридичної журналістики:

Протокол № 1 від 28 серпня 2024 року

В.о. завідувача кафедри: *Мітчук Ольга Андріївна, д. н. соц. ком., професор*

Керівник (гарант) ОП: *Мітчук Ольга Андріївна, д. н. соц. ком., професор, професор кафедри інформаційного права та юридичної журналістики:*

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІП:

Протокол № 1 від 02 вересня 2024 року

Голова науково-методичної ради з якості ННІ: *Цимбалюк Валерій Іванович, к.ю.н., професор.*

© НУВГП, 2024

**ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ТЕОРІЯ ТА МЕТОДОЛОГІЯ ЖУРНАЛІСТИКИ»**

Навчальна дисципліна «Теорія та методологія журналістики» є дисципліною циклу загальної підготовки за освітньою-професійною програмою «Медіаправо та медіабезпека» за спеціальністю 061-журналістика.

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

Ступінь вищої освіти	<i>магістр</i>
Освітня програма	<i>«Медіаправо та медіабезпека»</i>
Спеціальність	<i>061 – Журналістика</i>
Рік навчання, семестр	<i>Рік навчання – 1, семестр – 2</i>
Кількість кредитів	<i>4</i>
Лекції:	<i>Для денної форми навчання – 20 Для заочної форми навчання - 4</i>
Практичні заняття:	<i>Для денної форми навчання – 20 Для заочної форми навчання - 8</i>
Лабораторні заняття:	<i>-</i>
Самостійна робота:	<i>Для денної форми навчання – 80 Для заочної форми навчання - 108</i>
Всього	<i>120</i>
Курсова робота:	<i>-</i>
Форма навчання	<i>Денна, заочна</i>
Форма підсумкового контролю	<i>Екзамен</i>
Мова викладання	<i>державна</i>

ІНФОРМАЦІЯ ПРО РОЗРОБНИКА

<p>Лектор</p> 	<p><i>Мітчук Ольга Андріївна, д.н. із соц.ком., професор кафедри конституційного права та галузевих дисциплін</i></p>
Вікіситет	Вікіситет Ольга Мітчук
ORCID	https://orcid.org/0000-0002-1011-7320
Як комунікувати	o.a.mitchuk@nuwm.edu.ua

Лектор:

Тарасюк Дмитро Володимирович, заслужений журналіст України, доцент кафедри інформаційного права та юридичної журналістики

ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Мета та завдання

Метою викладання навчальної дисципліни «Теорія та методологія журналістики»: з'ясувати принципи комунікаційного процесу у журналістській діяльності, функціонування медіаправового інформаційного середовища та аналіз концептуально-теоретичних засад функціонування сучасних медіа у суспільно-політичній системі демократичного суспільства, а також розгляд журналістики як предмету вивчення і сфери творчої діяльності щодо безпеки, інформаційної безпеки та медіабезпеки.

Завданнями навчальної дисципліни є:

- Опанувати основні поняття та принципи теоретико-методологічних засад журналістської діяльності (мислення, аналіз, синтез);
- Визначити та схарактеризувати методологію підготовки журналістського контенту для медій всіх видів;
- Ознайомитись із структурними характеристиками тематичного діапазону, умовами результативності медіа щодо пошуку, оброблення та аналізу інформації;
- Виокремити методологію шляхів реалізації творчої особистості медіапрацівників у суспільстві та журналістиці;
- Сформувати у здобувачів освіти теоретико-прикладні навички аналізу інформаційного простору України щодо особливостей функціонування медіаправового та медіабезпечного середовища.

Посилання на розміщення навчальної дисципліни на навчальній платформі Moodle

Передумови вивчення* (місце освітнього компонента в структурно-логічній схемі)

При вивченні освітньої компоненти «Теорія та методологія журналістики» використовуються та розширюються компетентності, які набуваються здобувачами при вивченні дисциплін «Медіаправо та європейська публічна сфера», «Медіаправо та журналістика розслідувань», «Журналістська діяльність в умовах кризових ситуацій (війн, конфліктів, катастроф)», «Державні стратегічні медіакомунікації».

Компетентності

ІК – Здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері журналістики.

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК05. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

СК01. Здатність використовувати спеціалізовані концептуальні знання з теорії та історії журналістики, новітні технологічні досягнення для розв'язання задач дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері журналістики / медіаправа.

СК02. Здатність критично осмислювати проблеми у сфері журналістики та дотичні до них міждисциплінарні проблеми.

Програмні результати навчання (ПРН). Результати навчання (РН)*

РН01. Приймати ефективні рішення з проблем журналістики, у тому числі в умовах багатокритерійності, неповних чи суперечливих інформації та вимог.

РН02. Аналізувати та оцінювати потенційний вплив розвитку технологій на сучасний стан та розвиток журналістики.

РН08. Використовувати передові знання і методики у процесі дослідження діяльності та створення нових медіаінституцій.

Структура та зміст навчальної дисципліни

Тема	РН	Форми організації навчання	Кількість годин	
			денна форма навчання	заочна форма навчання
ТЕМА 1. Теорія сучасної журналістики та методи професійної діяльності. Опис теми. 1.1.Сучасна журналістика та методи професійної діяльності . 1.2.Комунікаційно-інформаційна складова журналістської діяльності та обміну інформацією у суспільно-політичному житті. 1.3.Зародження та становлення нового періоду журналістики в Україні.	01,08	Л	2	1
		ПР	2	1
		СР	8	10
ТЕМА 2. Теоретико-прикладні характеристики суспільної та соціальної інформації Опис теми. 2.1. Функціонування медіа в системі соціально-економічних відносин.	02,08	Л	2	0
		ПР	2	1

2.2. Патерналістична діяльність держави, суспільних інститутів та створення умов щодо виконання своїх функцій медіа.		СР	8	10
ТЕМА 3. Сучасні інноваційно-комунікаційні технології медіа <i>Опис теми.</i> 3.1. Інформаційно-комунікаційна конвергентна система медіадіяльності. 3.2. Функціональні властивості сучасних крос-медійних медій у журналістиці. 3.3. Система принципів сучасної журналістики в інформаційно-комунікаційному вимірі.	08	Л	2	0
		ПР	2	1
		СР	8	10
ТЕМА 4. Теоретичні та правові основи методології журналістської діяльності <i>Опис теми.</i> 4.1. Медіаправові засади теоретико-методологічних основ функціонування журналістики. 4.2. Журналістська діяльність та право особи на свободу думки і слова. 4.3. Медіарегулювання та правовий супровід новітніх ЗМІ.	02, 08	Л	2	1
		ПР	2	1
		СР	8	10
Разом модуль 1		Л	8	2
		ПР	8	4
		СР	32	40
ТЕМА 5. Методологія творення контенту для сучасних крос-медійних платформ <i>Опис теми.</i> 5.1. Медіалінгвальні особливості жанротворчої діяльності.	02, 08	Л	2	0,5
		ПР	2	1

5.2. Контентні особливості нових медій у журналістиці.				
5.3. Комунікаційні засоби вираження промови.		СР	8	10
ТЕМА 6. Комунікаційні характеристики протистояння соціальних мереж і професійної журналістики. <i>Опис теми.</i> 6.1. Функціональні характеристики соціальних мереж і професійної журналістики. 6.2. Професійна діяльність журналіста у соціальних мережах. 6.3. Вимоги до підготовки та публікації матеріалів у соціальних мережах.	01, 02	Л	2	0,5
		ПР	2	1
		СР	8	10
ТЕМА 7. Етапи написання журналістського матеріалу <i>Опис теми.</i> 7.1. Заголовковий комплекс і його функціональні характеристики. 7.2. Головна думка твору та майстерність її подачі. 7.3. Прикладні етапи медіалінгвального супроводу роботи над матеріалом.	01, 02	Л	2	0,5
		ПР	2	1
		СР	8	12
ТЕМА 8. Факт, достовірність факту та характеристика факту. <i>Опис теми.</i> 8.1. Комунікація та обмін інформацією в соціумі. 8.2. Факт – основа журналістського твору. Визначення і характеристика факту. 8.3. Методика перевірки достовірності факту.	01, 08	Л	2	0,5
		ПР	2	1
		СР	8	12

<p><i>Опис теми.</i> 9.1. Особливості інформаційного обміну у суспільстві. 9.2. Критичний метод відтворення дійсності та середовище медіабезпеки. 9.3. Комунікаційна практика журналістської творчості як основа формування жанрів.</p>	02	Л	2	0
		ПР	2	0
		СР	8	12
<p>ТЕМА 10. Журналістика в умовах національного відродження. <i>Опис теми.</i> 10.1. Національний архетип і особливості розвитку журналістики на сучасному етапі. 10.2. Національні процеси в дзеркалі інформаційної експансії. 10.3. Соціальна структура як чинник формування журналістики. Досвід взаємодії журналістики із соціальними структурами.</p>	01, 02, 08	Л	2	0
		ПР	2	0
		СР	8	12
Разом модуль 2		Л	12	2,4
		ПР	12	4,8
		СР	48	68
ВСЬОГО		Л	20	4
		ПР	20	8
		СР	80	108
Форми та методи навчання				

наукові дослідження, дискусії, обговорення та заняття фахівців практичною.
Технології викладання: рольові ігри, аналіз конкретних ситуацій, обговорення, презентації, міні-лекції, ситуаційні дослідження, навчання на основі досвіду та інші.

Види навчальної роботи студента: практичні завдання, навчальна дискусія, дебати опитування, ситуативні вправи, ділова гра, індивідуальне науково-дослідне завдання.

Інструменти, обладнання, програмне забезпечення

Мультимедійна-, проєкційна апаратура (проєктори, екрани, смартдошки тощо), комп'ютери, інтернет мережі, бібліотечні фонди, законодавча база України у відкритому доступі. В якості навчальної платформи застосовується відкрита (Open Source) система управління навчанням Moodle.

Порядок оцінювання програмних результатів навчання/результатів навчання

Вид занять	Бали	Форма контролю
------------	------	----------------

Поточна складова оцінювання

Змістовий модуль

<p>Практичне заняття 1. Теорія сучасної журналістики та методи професійної діяльності. Мета: Опанувати поняття сучасної журналістики та методи професійної діяльності . Обґрунтувати складові комунікаційно-інформаційної складової журналістської діяльності та обміну інформацією у суспільно-політичному житті. Охарактеризувати зародження та становлення нового періоду журналістики в Україні.</p>	<p>5</p>	<p>Форми проведення занять – практичне заняття Методи та технології навчання – комбіноване практичне заняття: доповіді, повідомлення, які переходять у розгорнуту дискусію в аудиторії. Форма контролю – підготовка презентації</p>
---	-----------------	---

<p>суспільства та соціальної інформації Мета: Охарактеризувати функціонування медіа в системі соціально-економічних відносин. Використовуючи аналіз конкретних ситуацій проаналізувати прикладну компоненту патерналістична діяльності держави, суспільних інститутів та створення умов щодо виконання своїх функцій медіа.</p>	<p>5</p>	<p>Форми проведення занять – практичне заняття Методи та технології навчання – навчальна дискусія, обговорення конкретних ситуацій (Case-study) Форма контролю – аналіз конкретних ситуацій (Case-study)</p>
<p>Практичне заняття 3. Сучасні інноваційно-комунікаційні технології медіа Мета: Використовуючи аналіз конкретних ситуацій виконати аналіз інформаційно-комунікаційної конвергентної системи медіадіяльності медій (на вибір студента). Охарактеризувати функціональні властивості сучасних крос-медійних медій у журналістиці. Виокремити систему принципів сучасної журналістики в інформаційно-комунікаційному вимірі.</p>	<p>5</p>	<p>Форми проведення занять – практичне заняття Методи та технології навчання – демонстрація та обговорення, навчальна дискусія, обговорення конкретних ситуацій (Case-study) Форма контролю – практичне заняття з виступами студентів</p>

**журналістської
діяльності**

Мета:

Використовуючи отримані навички практико-орієнтованого навчання крізь аналіз конкретних ситуацій (Case-study), здійснити на конкретному прикладі (вибір здобувачем освіти) медіаправові характеристики засад теоретико-методологічних основ функціонування журналістики. При цьому визначити журналістську діяльність та право особи на свободу думки і слова. Охарактеризувати принцип медіарегулювання та правовий супровід новітніх ЗМІ.

5

**Форми проведення
занять** – практичне
заняття

**Методи та технології
навчання** –
демонстрація, навчальна
дискусія, обговорення
конкретних ситуацій
(Case-study)

Форма контролю –
групове опитування
студентів

<p>сучасних прес-медійних платформ Мета: Використовуючи аналіз конкретних ситуацій виконати практичний кейс та продемонструвати медіалінгвальні особливості жанротворчої діяльності. Охарактеризувати контентні особливості нових медій у журналістиці. З'ясувати комунікаційні засоби виразності промови.</p>	<p>5</p>	<p>Форми проведення занять – практичне заняття Методи та технології навчання – демонстрація презентації та аналіз конкретних ситуацій Форма контролю – обговорення кейсів</p>
<p>Практичне заняття 6. Комунікаційні характеристики протистояння соціальних мереж і професійної журналістики. Мета: Використовуючи аналіз конкретних ситуацій виконати практичний кейс та продемонструвати функціональні характеристики соціальних мереж і професійної журналістики. Охарактеризувати професійну діяльність журналіста у соціальних мережах. Обґрунтувати вимоги до підготовки та публікації матеріалів у соціальних мережах.</p>	<p>5</p>	<p>Форми проведення занять – практичне заняття Методи та технології навчання – демонстрація презентації та аналіз конкретних ситуацій Форма контролю – обговорення кейсів</p>

<p><i>мета.</i> Використовуючи отримані навички практико-орієнтованого навчання крізь аналіз конкретних ситуацій (Case-study) продемонструвати: заголовковий комплекс і його функціональні характеристики, головну думку твору та майстерність її подачі, прикладні етапи медіалінгвального супроводу роботи над матеріалом.</p>	5	<p>Форми проведення занять – практичне заняття Методи та технології навчання – демонстрація презентації та аналіз конкретних ситуацій Форма контролю – обговорення кейсів</p>
<p>Практичне заняття 8. Факт, достовірність факту та характеристика факту. <i>Мета:</i> Використовуючи отримані навички практико-орієнтованого навчання крізь аналіз конкретних ситуацій (Case-study) продемонструвати: комунікацію та обмін інформацією в соціумі. Визначити факт журналістського твору і охарактеризувати його, використовуючи методику перевірки достовірності факту.</p>	5	<p>Форми проведення занять – практичне заняття Методи та технології навчання – демонстрація презентації та аналіз конкретних ситуацій Форма контролю – обговорення кейсів</p>

Мета:

Використовуючи отримані навички практико-орієнтованого навчання крізь аналіз конкретних ситуацій (Case-study) продемонструвати: особливості інформаційного обміну у суспільстві. З'ясувати на конкретних прикладах використання критичного методу відтворення дійсності та середовище медіабезпеки. Визначити комунікаційну практику журналістської творчості як основу формування жанрів.

Форми проведення занять – практичне заняття

Методи та технології навчання – демонстрація презентації та аналіз конкретних ситуацій

Форма контролю – обговорення кейсів

Вступлення: Мета: Обґрунтувати поняття національного архетипу і особливостей розвитку журналістики на сучасному етапі. Охарактеризувати національні процеси в дзеркалі інформаційної експансії. З'ясувати соціальну структуру як чинник формування журналістики, беручи до уваги досвід взаємодії журналістики із соціальними структурами.	5	Форми проведення занять – практичне заняття Методи та технології навчання – демонстрація презентації та аналіз конкретних ситуацій Форма контролю – обговорення кейсів
Усього практичні заняття	50	
Індивідуальне науково-дослідне завдання	10	Наукова стаття, або тези або реферат.
Усього поточна складова оцінювання:	60	
Підсумкова складова оцінювання		
2.1 Модульний контроль №1	20	Тести
2.2 Модульний контроль №2	20	Тести
Усього підсумкова складова оцінювання:	40	
РАЗОМ	100	
<p align="center">Основна література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Михайлин І.Л. Основи журналістики. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 2. Холод О.М. Теорія та методика журналістської творчості: лекції. Київ: Інтерсервіс, 2022. 63 с. 3. Чекмишев О.В. Основи журналістики. Київ: Академія, 2021. 4. Безсмертний В. Українська журналістика та її воєнний сегмент учора, сьогодні, завтра. Київ: Ліра-К, 2019. 5. Журналісти на війні. Документальні дослідження, хронікальний літопис, аналітика. Харків: Фоліо, 2022. 6. Коулман А. Стратегії кризових комунікацій. Київ : Фабула, 2023. 200 с. 		

Допоміжна література:

10. Балаклицький М. Есе як художньо-публіцистичний жанр : методичні матеріали для студентів зі спеціальності «Журналістика» / М. Балаклицький. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2007. – 74 с.
11. Бойд Е. Ефірна журналістика : технологія виробництва ефірних новин. – К., 2007. – 430 с. 34
12. Буше Ж-Д. Репортаж у друкованій пресі [Текст] : посіб. Центру підготов. та вдоскон. ж-стів (CFPJ) : [пер. з фр.] / Ж-Д. Буше ; Ін-т масов. інформації, Центр підготов. й вдоскон. ж-стів. – К. : Ін-т масов. інформації, 2003. – 101 с.
13. Вальтер фон Ла Рош Вступ до практичної журналістики : навчальний посібник / За загал. ред. В.Ф. Іванова та А. Коль. – К. : Академія Української Преси, 2005. – 229 с.
14. Василенко М. Динаміка розвитку інформаційних та аналітичних жанрів в українській пресі : монографія / М. Василенко. / Інститут журналістики КНУ імені Тараса Шевченка. – К., 2006. – 236 с.
15. Глушко О. Художня публіцистика : європейські традиції і сучасність : монографія / О. Глушко. – К. : Арістей, 2010. – 192 с.
16. Захарченко А. Інтернет-медіа : інтерактивний навчальний посібник. / А. Захарченко. – Тернопіль, «Крок». – 2014. – 198 с.
17. Карпенко В. Газетні жанри як комунікативні форми журналістики : текст лекції для студентів Ін-ту журналістики / В. Карпенко. – К. : Інститут журналістики, 2002. – 37 с.
18. Куляс І., Макаренко О. Ефективне виробництво теленовін : стандарти інформаційного мовлення; професійна етика журналіста-інформаційника : практичний посібник для журналістів. – К : Видавництво ХББ, 2006. – 120 с.
19. Кузнецова О. Засоби і форми сатири та гумору в українській пресі / О. Кузнецова. – Л. : Вид-во ЛНУ, 2003. – 250 с.
20. Мацишина І. Структура мультимедійного сторітелінгу (на прикладі лонгріду) / І. В. Мацишина // Кросмедіа: контент, технології, перспективи: колективна монографія / за заг.ред. н.із соц. ком. В. Е. Шевченко; Інститут журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка. – К.: Кафедра мультимедійних технологій і медіа дизайну Інституту журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка, 2017. – 234 с.
21. Назаренко Г. Інформаційні жанри журналістики : навчальний посібник. Частина 1. – К. : НАУ. – 2010. – 32 с.
22. Назаренко Г. Інформаційні жанри журналістики : навчальний посібник. Частина 2. – К. : НАУ. – 2010. – 64 с.
23. Потятиник Б. Інтернет-журналістика [Електронний ресурс] / Б.В. Потятиник. – Львів : ПАІС, 2011.
24. Публіцистика. Масова комунікація : медіа-енциклопедія / За загал. ред. В.Ф. Іванова. – К. : Академія Української Преси, Центр Вільної преси, 2007. – С. 254-258.
25. Халер М. Інтерв'ю : навч. посібник / за загал. ред. В. Ф. Іванова. – К. : Академія Української Преси, Центр Вільної Преси, 2008. – 404 с.
26. Шендеровський К. Як написати успішне есе : методичні рекомендації до написання есе / Шендеровський К. – Ін-т масової комунікації при КНУ імені Тараса Шевченка. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://journalib.univ.kiev.ua/index.php?act=book.index&book=46> (10.09.09). – Назва з екрану.

Інформаційні ресурси в Інтернет

Вимоги до відвідування
планшетів та ноутбуків для вирішення навчальних завдань на заняттях дозволяється, окрім контрольних заходів (опитування, тестування тощо).

Автор
В.о. завідувача кафедри ІПЮЖ

Ольга МІТЧУК

Затверджено

Проректор з науково-педагогічної та
навчальної роботи

Валерій СОРОКА

документ підписаний КЕП
Номер документа СИЛ №909
Підписувач Сорока Валерій Степанович
Підписувач (дані КЕП):
Сертифікат 3FAA9288358EC003040000009B6C3700C8C2C100